

матеріальний збиток у значному, великому чи особливо великому розмірі, передбачене покарання у виді штрафу, виправних робіт або позбавлення волі. Якщо ці дії були вчинені службовою особою з використанням службового становища КК передбачає позбавлення волі та права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Таким чином, законодавство України у сфері захисту авторських прав закріплює основні засоби захисту цих прав. Прийняття нових законодавчих актів, які посилили санкції за порушення авторських і суміжних прав, буде сприяти більш ефективному захисту авторських прав в Україні.

ГРОБОВ Валентин Русланович

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків);

ГРИБКО Ольга Владиславівна

к.держ.упр., Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків)

ПРАВОВІ ОСНОВИ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ

В останні роки волонтерський рух, або волонтерство, в Україні міцніє та набирає масштабності. Волонтерство – діяльність на основі доброї волі, за якої доброволець частину свого вільного (особистого) часу, сил, енергії, знань, досвіду добровільно (без примусу та вказівок «згори») витрачає на здійснення діяльності, яка приносить користь людям і суспільству загалом [1]. Волонтерство – елемент особистісного розвитку, набуття нових знань і навичок, удосконалення здібностей, стимулювання ініціативи та творчості [4, с. 18].

Закон України «Про волонтерську діяльність» визначає волонтерську діяльність як форму благодійної діяльності (Ст. 1), перераховує види благодійної діяльності (Ст. 5). «Благодійники спільно чи індивідуально можуть здійснювати благодійну діяльність на підставі добровільного вибору одного або кількох таких її видів» [2]. Громадські ініціативи щодо провадження волонтерської діяльності підтримано державою в особі її органів та посадових осіб, які зобов'язані забезпечувати захист передбачених прав, свобод і законних інтересів волонтерів та отримувачів волонтерської допомоги, що дозволяє долати труднощі і досягати очікуваних перетворень.

В Україні першим офіційним документом вважається Постанова Кабінету Міністрів України у 2003 році, в якому було затверджено базові положення про волонтерську діяльність у наданні соціальних послуг. Згодом постанова втратила свою чинність у зв'язку з ухваленням 19 квітня 2011 року Закону України «Про волонтерську діяльність». Також в Україні видано низку нормативних документів щодо розвитку волонтерського руху, а саме Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні», Закони України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», «Про соціальні послуги», «Про

громадські об'єднання» тощо. Фактично, починаючи з 1992 року Верховна Рада України прийняла низку законодавчо-нормативних документів, що визначають положення, цілі, призначення, права та обов'язки волонтерства. З кожним роком поступово вносяться певні корективи та доповнення до цих законів та постанов.

Роль волонтера прописана досить детально в українському законодавстві. У Законі України «Про соціальні послуги» та в Законі України «Про волонтерську діяльність» зазначено, що волонтер – це фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану, благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно корисний характер. Волонтерська діяльність, або волонтерство, визначається як «добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання волонтерської допомоги», а волонтерська допомога, відповідно, – як «роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами» [2; 3].

Основним законом для діяльності волонтерських організацій є насамперед Закон України «Про волонтерську діяльність». У статті 5 Закону України «Про волонтерську діяльність», що має назву «Організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів, їхні права та обов'язки» визначено головні принципи залучення осіб до волонтерської діяльності. Розглянемо деякі з них. Отже, волонтерські організації можуть залучати інші установи і організації, які є неприбутковими; установи та організації мають право укладати договори або не укладати про провадження волонтерської діяльності у порядку визначеному у Законі; отримувати кошти та визначати основні напрямки здійснення волонтерської діяльності, видавати посвідчення про діяльність, відшкодовувати витрати волонтерам, страхувати здоров'я та життя волонтерів.

Таким чином, за результатами дослідження різних документів, що стосуються законодавчого забезпечення волонтерської діяльності, можна з певністю сказати, що в Україні на сьогоднішній день в цілому існує досить стійка нормативно-правова база волонтерської діяльності загалом, що постійно потребує внесення змін і доповнень в контексті змістовних та формальних змін власне волонтерства як соціального феномену.

Список джерел інформації

1. Говоруха Н. Зародження волонтерського руху в Україні 1991-2000 рр. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. № 63. Т. 1. С. 11-15. DOI 10.32840/1992-5786.2019.63-1.2.
2. Закон України «Про волонтерську діяльність». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>
3. Закон України «Про соціальні послуги». URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
4. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників ; А. Капська, І. Пінчук, С. Толстоухова (ред.). Київ, 2000. 260 с.